

อ อ ง แ ท้ อ อ ง เ ที ย ม

การสมาคมกับสัตว์บุรุษแม้ครั้งเดียว ย่อมสามารถรักษา
ผู้นั้นไว้ได้ แต่การสมาคมกับสัตว์บุรุษแม้หลายครั้ง ก็รักษา
ไม่ได้ พึงอยู่ร่วมกับสัตว์บุรุษ พึงกระทำความสนิทสนมกับสัตว์บุรุษ
เพราะการรู้ทั่วถึงธรรมชาติของสัตว์บุรุษ ย่อมมีแต่ความเจริญ ไม่มีเสื่อม

ของแท้ ของเทียม

๖๔

มนุษย์ทุกคนในโลกล้วนปรารถนาความสุข และกำลังแสวงหาสิ่งที่เป็นสรณะอันแท้จริง ต่างก็อยากจะรู้เรื่องราวของตัวเองว่าเกิดมาจากไหน มาทำไม อะไรคือเป้าหมายของชีวิต แต่การที่จะรู้เห็นสิ่งเหล่านี้ได้ ต้องอาศัยตัวของเรา ที่ปฏิบัติ-ธรรมจนเกิดความรู้แจ้ง เป็นความรู้ที่เกิดจากการทำภาวนา ที่เรียกว่า “ภาวนามยปัญญา” คือการทำให้หยุดนิ่งอยู่ภายใน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ใน มหาสุตโสมชาดก ว่า

“การสมาคมกับสัตบุรุษแม้ครั้งเดียวย่อมสามารถรักษาผู้นั้นไว้ได้ แต่การสมาคมกับอสัตบุรุษแม้หลายครั้ง ก็รักษาไม่ได้ พึงอยู่ร่วมกับสัตบุรุษ พึงกระทำความสนิทสนมกับสัตบุรุษ เพราะการรู้ทั่วถึงธรรมของสัตบุรุษ ย่อมมีแต่ความเจริญ ไม่มีเสื่อม ราชรถอันวิจิตรตระการต่ายังคร่ำคร่าได้ และแม้สรีระก็เข้าถึงชราโดยแท้ ส่วนธรรมของสัตบุรุษ ย่อมไม่เข้าถึงความคร่ำคร่า สัตบุรุษกับสัตบุรุษเท่านั้นรู้จักกันได้ ฟ้าและแผ่นดินไถลกัน ผังของมหาสมุทรก็ไถลกัน ข้าแต่พระราชา แต่ธรรมของสัตบุรุษและอสัตบุรุษ ไถลกันยิ่งกว่านั้น”

เมื่อเราจะคบกับใคร จะเคารพเลื่อมใสในผู้ใด หรือจะเชื่อฟังถ้อยคำของใคร เราควรพิจารณาให้ถ่องแท้ว่า บุคคลนั้นเป็นสัตบุรุษ หรือว่าเป็นอสัตบุรุษ หากเป็นอสัตบุรุษผู้ไม่มีศีล

ของแท้ ของเทียม

๖๕

ไม่มีธรรม เราอย่าไปเชื่อถือ เพราะจะทำให้เราเสียโอกาสในการสร้างบารมี แต่ถ้าหากเป็นลัทธิบุรุษ ผู้มีคุณธรรม เราควรจะเชื่อฟังและประพฤติตามบุคคลนั้น

*ในสมัยพุทธกาล ณ กรุงสาวัตถี มีชายหนุ่ม ๒ คน เป็นเพื่อนรักกัน คนหนึ่งชื่อ “สิริคุตต์” เป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธานุศาสนาคคนหนึ่งชื่อ “ครหทินน์” เป็นสาวกของนิครนถ์

พวกนิครนถ์มักพูดกับครหทินน์เสมอว่า “ให้ไปบอกสิริคุตต์ว่า การเข้าไปหาพระสมณโคดม นั้น ไม่มีประโยชน์อะไรหรอก ให้มาหาผู้เป็นเจ้านิครนถ์ มาถวายไทยธรรมแก่นิครนถ์ทั้งหลายจะดีกว่า”

ครหทินน์เพียรพยายามไปพูดกับสิริคุตต์อยู่เนืองๆ สิริคุตต์ก็ไม่ได้สนใจอะไร แต่เมื่อถูกรบเร้าบ่อยเข้า จึงถามเพื่อนไปว่า

“พระผู้เป็นเจ้าของท่านรู้อะไรบ้างล่ะ”

ครหทินน์ตอบด้วยความภาคภูมิใจว่า “โอ ท่านอย่าพูดอย่างนี้ ขึ้นชื่อว่าสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของเราไม่รู้เป็นไม่มี ท่านรู้ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รู้ว่าอะไรจะเกิด อะไรไม่เกิด รู้การกระทำทั้งกาย วาจา ใจ ของเราเชียวนะ”

ของแท้ ของเทียม

๖๖

สิริคุตต์จึงกล่าวว่า “เรื่องนี้ผมไม่ทราบมาก่อนเลย ผมอยากจะเห็นภาพของพระผู้เป็นเจ้านิครนถ์ ฉะนั้นขอช่วยนิมนต์ให้ท่านมาฉันภัตตาหารที่บ้านผมในวันพรุ่งนี้หน่อยเถอะ”

ครหทินนดีใจจึงรีบไปแจ้งข่าวกับนิครนถ์ทั้งหลาย พวกนิครนถ์ทราบรู้สึกกระหึ่มใจ คิดว่ากิจของเราสำเร็จแล้ว ลากลักการะมากมายจะเกิดขึ้นแก่เราอย่างแน่นอน

วันรุ่งขึ้น เมื่อนิครนถ์ ๕๐๐ คน มาถึง สิริคุตต์ออกไปต้อนรับ พลังนึกในใจว่า “หากนิครนถ์เหล่านี้เป็นผู้รู้จริง จงอย่าเข้ามาในเรือน เพราะในเรือนนี้ไม่มีภัตตาหาร มีแต่หลุมคูถ”

จากนั้นได้นิมนต์นิครนถ์ให้เข้าไป พวกนิครนถ์ไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น จึงตามเข้าไป พ่อบ้านได้ชี้แจงนิครนถ์เหล่านั้นว่าเป็นธรรมเนียมของที่บ้านว่า เมื่อจะนั่งต้องนั่งพร้อมกัน ทันทีที่พวกนิครนถ์ทั้ง ๕๐๐ คน นั่งลงพร้อมๆ กันบนอาสนะที่อยู่เหนือหลุมคูถ ทั้งหมดก็ตกลงไปในหลุมคูถ ได้รับความอับอายขายหน้าไปตามๆ กัน

เวลาผ่านไปครึ่งเดือน สิริคุตต์ได้กล่าวกับครหทินนบ้างว่า “ท่านเข้าไปหานิครนถ์เหล่านั้น จะมีประโยชน์อะไร ไปหาพระบรมศาสดากว่า”

ครหทินนนั้นปรารถนาจะได้ยินคำนี้มานานแล้ว เพราะ

ของแท้ ของเทียม

๖๗

อยากแก้แค้น จึงถามลิริคุตต์ว่า “พระศาสดาของท่านรู้อะไรบ้าง”

ลิริคุตต์จึงกล่าวสรรเสริญพระบรมศาสดาว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เป็นผู้รู้แจ้งแทงตลอด ทั้งในอดีต ปัจจุบัน อนาคต พระพุทธรองค์ทรงเป็นบรมครูของมนุษย์และเทวาททั้งหลาย”

ครหทินน์ไม่ได้เชื่อหรอก แต่กล่าวว่า “ถ้าเช่นนั้น จงช่วยทูลนิมนต์พระบรมศาสดา และภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป มาเสวยภัตตาหารที่บ้านของข้าพเจ้าในวันพรุ่งนี้เถอะ”

ลิริคุตต์จึงไปเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา เพื่อกราบทูลเรื่องทั้งหมด พระพุทธรองค์ทรงรับนิมนต์ เพราะรู้ด้วยพุทธานุญาตว่า ในวันพรุ่งนี้ มหาชนจำนวนมากจะได้บรรลุนิพพาน ลิริคุตต์และครหทินน์ จะได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน

ครหทินน์ให้ชุดหลุมใหญ่ในระหว่างเรือน ๒ หลัง นำไม้ตะเคียนมา ๘๐ เล่มเกวียน จุดไฟสุมตลอดคืน แล้วปกปิดอำพรางหลุมถ่านเพลิงไว้อย่างดี นำไม้ฟุมาวางเป็นสะพาน ด้วยหวังว่า ทันทีที่พระบรมศาสดาและพระภิกษุสงฆ์เหยียบบนไม้ฟุ ไม้ก็จะหัก พระพุทธรองค์พร้อมเหล่าภิกษุสงฆ์ก็จะตกลงไปในหลุมถ่านเพลิง อีกทั้งให้คนนำตุ่มเปล่ามาอำพราง ทำเป็นว่ามีภัตตาหารอยู่มากมาย

ของแท้ ของเทียม

๖๘

มหาชนมาประชุมรวมกันที่บ้านของครหทินน์ ครั้นถึงเวลา
พระบรมศาสดาเสด็จมาพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป ครหทินน์
ออกไปรับเสด็จ ถวายบังคมแล้วยืนประคองอัญชลียูเบื่อง
พระพักตร์ พลังคิดในใจว่า

“ถ้าพระองค์ทรงรู้เรื่องทุกเรื่อง ทรงรู้วาระจิตของสรรพ-
สัตว์ทั้งหลายจริง ขอพระองค์อย่าเสด็จเข้าไปสู่เรือนของข้า-
พระองค์ เพราะภัตตาหารต่างๆ นั้นไม่มี หากพระองค์เสด็จเข้าไป
ก็จะตกลงในหลุมถ่านเพลิง”

พระบรมศาสดาล่วงรู้ความคิดของครหทินน์ แต่ต้องการ
จะสงเคราะห์ จึงเสด็จไปบนหลุมถ่านเพลิงนั้น ด้วยพุทธานุภาพ
ดอกบัวใหญ่ได้ผุดขึ้นมารองรับพระบาท พระพุทธองค์เสด็จไป
ประทับที่พุทธอาสน์ แม้พระภิกษุสงฆ์ทั้ง ๕๐๐ รูป ก็ไปนั่งบน
อาสนะด้วยวิธีเดียวกัน ครหทินน์เห็นดังนั้น เกิดความเร่าร้อน
กระวนกระวายใจ รีบเข้าไปหาสิริคุตต์พลาغبอกว่า ไม่ได้เตรียม
อาหารไว้เลย สิริคุตต์จึงปลอบใจ และให้ครหทินน์ลองไปเปิดตุ่ม
ทันใดนั้น เขาก็ต้องตกใจ เมื่อเห็นตุ่มเหล่านั้นเต็มไปด้วย
ภัตตาหารมากมาย สรีระของเขาเต็มไปด้วยความปิติ เกิดจิต
เลื่อมใสในพระบรมศาสดา จึงได้น้อมถวายภัตตาหารด้วยความ
เคารพยิ่งนัก

ของแท้ ของเทียม

๖๕

เมื่อเสร็จภารกิจ พระพุทธองค์ทรงอนุโมทนา แล้วตรัสว่า “บุคคลไม่รู้คุณแห่งพระพุทธศาสนา และคุณแห่งพระสงฆ์สาวก เพราะไม่มีปัญญาจักขุ สรรพสัตว์ผู้ไม่มีปัญญาจักขุเชื่อว่าเป็นผู้มีตบอด” ดังนี้แล้วตรัสพระคาถาว่า

“ยถา สงฺการธานสมฺมิตฺตํ	อฺชฺฉมิตฺตสมฺมิตฺตํ
ปทุมํ ตตฺถ ชฺชาเยถ	สฺสจฺฉินฺธํ มโนรมํ
เอวํ สงฺการภูเตสฺส	อนฺธภูเต ปุณฺณชฺเชน
อติโรจติ ปญฺญาย	สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสวโก

ดอกปทุมมีกลิ่นหอม พึงเกิดในกองแห่งหยากเยื่ออันเขาทิ้งแล้วในที่ไกลทางใหญ่นั้น ย่อมเป็นที่รื่นรมย์ใจ ฉันทิ พระสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อปุณฺณชฺชทั้งหลายผู้เป็นเพียงดังกองหยากเยื่อ ย่อมไพโรจน์ล่องปุณฺณชฺชทั้งหลายผู้เป็นดังคนบอดด้วยปัญญา ฉันทิ”

เมื่อจบพระธรรมเทศนา มหาชนแปดหมื่นสี่พันได้บรรลุธรรมมาภิสมัย ครหทินน์และสิริคุตต์ได้บรรลุกายธรรมพระโสดาบัน และได้บำเพ็ญมหาทานบารมีในพระพุทธศาสนาจนตลอดอายุขัย

เราจะเห็นได้ว่า การที่เราจะคบกับใคร หรือรับฟังข้อมูลจากใครนั้น มีผลต่อชีวิตของเราอย่างมาก หากครหทินน์ไม่ได้

ของแท้ ของเทียม

๓๐

สิริคุตต์เป็นกัลยาณมิตร ชีวิตของเขาก็จะหลงผิด วนเวียนอยู่ใน
ความมืด คืออวิชชา ครั้นได้ฟังธรรมของลัตบุรุษ คือพระสัมมา-
สัมพุทธเจ้า แม้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ชีวิตของเขาก็เปลี่ยนแปลง
จากปฏิกูลไปสู่ความเป็นพระอริยเจ้า

ดังนั้น อย่าให้เวลาอันมีค่าของเรา สูญเสียไปกับการ
สมาคมกับผู้ไม่ประพฤติธรรม แต่ให้เราใช้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด
สร้างบารมีให้เต็มที่ ดำเนินตามรอยบาทพระบรมศาสดา ลัก
วันหนึ่งเมื่อบารมีของเราเต็มเปี่ยม เราก็จะได้บรรลุมรรคผล-
นิพพานเช่นเดียวกับพระพุทธองค์ เมื่อเราเข้าถึงพระธรรมกาย
ความลัษณสงสัยในพระรัตนตรัยก็หมดไป เพราะฉะนั้นหมั่นทำ
หยุดทำนึ่งให้เข้าถึงธรรมกายกันทุกคน

